

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

28. listopadu 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Vnitřní trh s elektřinou – Směrnice 2009/72/ES – Distribuční soustavy – Článek 28 – Uzavřené distribuční soustavy – Pojem – Výjimky – Meze – Článek 32 odst. 1 – Přístup třetích osob – Článek 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) – Poplatky za dispečink“

Ve spojených věcech C-262/17, C-263/17 a C-273/17,

jejímž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (regionální správní soud pro Lombardii, Itálie) ze dne 30. ledna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 10. května 2017, v řízení

Solvay Chimica Italia SpA,

Solvay Specialty Polymers Italy SpA,

Solvay Chimica Bussi SpA,

Ferrari f.lli Lunelli SpA,

Fenice – Qualità Per L'ambiente SpA,

Erg Power Srl,

Erg Power Generation SpA,

Eni SpA,

EniPower SpA (C-262/17),

Whirlpool Europe Srl,

Fenice – Qualità Per L'ambiente SpA,

FCA Italy SpA,

FCA Purchasing Group Srl,

FCA Melfi SpA,

Barilla G. e R. Fratelli SpA,

Versalis SpA (C-263/17),

* Jednací jazyk: italština.

Sol Gas Primari Srl (C-273/17)

proti

Autorità per l'energia elettrica, il gas e il sistema idrico,

za přítomnosti:

Nuova Solmine SpA,

American Husky III,

Inovyn Produzione Italia SpA,

Sasol Italy SpA,

Radici Chimica SpA,

La Vecchia Soc. cons. arl,

Zignago Power Srl,

Santa Margherita e Kettmeir e Cantine Torresella SpA,

Zignago Vetro SpA,

Chemisol Italia Srl,

Vinavil SpA,

Italgen SpA,

Arkema Srl,

Yara Italia SpA,

Ineos Manufacturing Italia SpA,

ENEL Distribuzione SpA,

Terna SpA,

CSEA – Cassa per i servizi energetici e ambientali,

Ministero dello Sviluppo Economico (C-262/17),

Terna SpA,

CSEA – Cassa per i servizi energetici e ambientali,

Ministero dello Sviluppo economico,

ENEL Distribuzione SpA (C-263/17),

Terna SpA,

Ministero dello Sviluppo economico (C-273/17),

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda šestého senátu, A. Arabadžev, E. Regan (zpravodaj), C. G. Fernlund, a S. Rodin, soudci,

generální advokát: E. Tančev,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 31. května 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Solvay Chimica Italia SpA, Solvay Specialty Polymers Italy SpA, Solvay Chimica Bussi SpA, Whirlpool Europe Srl, Fenice – Qualità Per L'ambiente SpA, FCA Italy SpA, FCA Group Purchasing Srl, FCA Melfi SpA, Sol Gas Primari Srl, Nuova Solmine SpA, American Husky III, Inovyn Produzione Italia SpA, Sasol Italy SpA, Zignago Power Srl, Radici Chimica SpA, La Vecchia Soc. cons. arl, Santa Margherita e Kettmeir e Cantine Torresella SpA, Zignago Vetro SpA, Chemisol Italia Srl, Vinavil SpA, Italgem SpA, Arkema Srl, Yara Italia SpA a Ineos Manufacturing Italia SpA, F. Angelinim, L. Parolou, G. La Rosou, M. Monaco, A. Salzanem, G. Berrutim a T. Arnonim, avvocati,
- za Erg Power Srl a Erg Power Generation SpA L. Acquaronem, A. Riccim, M. Saladinem a G. Acquaronem, avvocati,
- za Eni SpA, Enipower SpA a Versalis SpA O. Torranim a P. G. Torranim, avvocati,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s F. Sclafanim, avvocato dello Stato,
- za řeckou vládu M. Tassopoulou a D. Tsagkaraki, jako zmocněnkyněmi,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a C. S. Schillemans, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi O. Beynet a G. Gattinara, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 13. září 2018,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 odst. 5 a 6, čl. 15 odst. 7, čl. 26 odst. 4, článku 28 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES (Úř. věst. 2009, L 211, s. 55; Zvl. vyd. 12/02, s. 211).

- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporu mezi společnostmi Solvay Chimica Italia SpA a několika dalšími podniky vlastníci či provozujícími soukromé soustavy pro distribuci elektřiny a Autorità per l'energia elettrica e il gas, sistema idrico (Regulační orgán pro elektřinu, plyn a vodu, Itálie) (dále jen „AEEGSI“) ve věci rozhodnutí uvedeného orgánu uložit jim různé povinnosti, zejména pokud jde o přístup třetích osob a dispečink.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 3, 29, 30 a 35 odůvodnění směrnice 2009/72 zní:

„3) Svobody, které občanům Unie zaručuje Smlouva – mimo jiné volný pohyb zboží, svobodu usazování a volný pohyb služeb – lze užívat jedinečně na zcela otevřeném trhu, který umožňuje spotřebitelům vybírat si své dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.

[...]

29) Aby se předešlo nepřiměřenému finančnímu nebo správnímu zatížení malých provozovatelů distribučních soustav, měly by mít členské státy možnost je v případě potřeby osvobodit od zákonných požadavků na oddělení distribučních činností.

30) Pokud se uzavřená distribuční soustava používá k zajištění optimální účinnosti dodávek energie z integrované sítě, jež vyžadují specifické provozní normy, nebo pokud uzavřená distribuční soustava slouží hlavně pro potřeby vlastníka tohoto systému, mělo by být možné osvobodit provozovatele distribuční soustavy od povinností, jež by představovaly zbytečnou administrativní zátěž vzhledem ke zvláštnímu vztahu mezi provozovatelem distribuční soustavy a jejími uživateli. Průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb, jako jsou budovy vlakových nádraží, letišť, nemocnic, velké kempy s integrovaným zařízením nebo chemické závody, mohou uzavřenou distribuční soustavu zahrnovat vzhledem ke specifičnosti jejich činností.

[...]

35) Aby se zajistil účinný přístup na trh pro všechny hospodářské subjekty, včetně nových účastníků, jsou nezbytné nediskriminační vyrovnávací mechanismy odrážející náklady. Jakmile bude trh s elektřinou dostatečně likvidní, mělo by se účinného přístupu na trh dosáhnout prostřednictvím vytvoření průhledného tržního mechanismu pro dodávky a nákup elektřiny k pokrytí potřeby vyrovnání. Pokud takový likvidní trh neexistuje, měly by národní regulační orgány aktivně působit k tomu, aby byly vyrovnávací sazby nediskriminační a odrážely náklady. Současně by se měly poskytnout vhodné pobídky, aby se vyrovnávala úroveň dodávané a odebírané elektřiny a aby se předešlo ohrožení celého systému. Provozovatelé přenosové soustavy by měli podporovat účast velkých konečných spotřebitelů a uskupení konečných spotřebitelů na rezervních a vyrovnávacích trzích.“

- 4 Článek 1 směrnice 2009/72, nadepsaný „Předmět a oblast působnosti“, stanoví:

„Tato směrnice stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos, distribuci a dodávky elektřiny a také opatření na ochranu spotřebitele s cílem zlepšit a integrovat konkurenceschopné trhy s elektřinou [v Evropské unii]. Stanoví pravidla týkající se organizace a fungování elektroenergetiky, otevřeného přístupu na trh, kritérií a postupů pro výběrová řízení a udělování povolení, jakož i pravidla pro provozování soustav. Zároveň stanoví povinnosti univerzální služby a práva spotřebitelů elektřiny a upřesňuje požadavky související s hospodářskou soutěží.“

5 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

5. „distribucí“ přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí s cílem jejích dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením dodávek samotných;

[...]

19. „dodávkou“ prodej, včetně dalšího prodeje, elektřiny zákazníkům;

[...]

26. „malou izolovanou soustavou“ každá soustava se spotřebou nižší než 3 000 GWh v roce 1996, která získává méně než 5 % své roční spotřeby elektřiny propojením s jinými soustavami;

27. „izolovanou mikrosoustavou“ každá soustava se spotřebou nižší než 500 GWh v roce 1996, která nemá žádné propojení s jinými soustavami;

[...]“

6 Článek 3 uvedené směrnice, nazvaný „Povinnosti veřejné služby a ochrana zákazníka“, stanoví v odstavci 14:

„Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat články 7, 8, 32 nebo 34, pokud by jejich použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností uložených elektroenergetickým podnikům z důvodů obecného hospodářského zájmu a pokud tím rozvoj obchodu nebude ovlivněn do té míry, že by to bylo v rozporu se zájmy [Unie]. Zájmy [Unie] mimo jiné zahrnují hospodářskou soutěž s ohledem na oprávněné zákazníky v souladu s touto směrnicí a s článkem [106 SFEU].“

7 Článek 15 směrnice 2009/72, nadepsaný „Dispečink a vyrovňávání“, zní následovně:

„1. Aniž jsou dotčeny dodávky elektřiny na základě smluvních závazků, včetně těch, které vyplývají ze specifikací výběrového řízení, odpovídá provozovatel přenosové soustavy, pokud plní tuto funkci, za dispečink výrobních zařízení ve své oblasti a za rozhodování o využití propojovacích vedení připojených k jiným soustavám.

2. Dispečink výrobních zařízení a rozhodování o využití propojovacích vedení se provádí na základě kritérií, která schvalují národní regulační orgány, pokud jsou k tomu příslušné, a která musí být objektivní a veřejně přístupná a musí být uplatňována nediskriminačním způsobem, aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou. Přihlíží se k ekonomické prioritě elektřiny z dostupných výrobních zařízení nebo přenosů z propojovacích vedení, jakož i k technickým omezením soustavy.

[...]

7. Pravidla přijatá provozovateli přenosové soustavy pro vyrovňávání elektrizační soustavy musí být objektivní, transparentní a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jejich soustavu, za energetickou nerovnováhu. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli přenosové soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví pomocí metodik slučitelných s čl. 37 odst. 6, nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.“

- 8 Článek 25 směrnice 2009/72, nadepsaný „Úkoly provozovatelů distribuční soustavy“, stanoví:

„1. Provozovatel distribuční soustavy odpovídá za dlouhodobé zajištění schopnosti soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po distribuci elektřiny a za hospodárný způsob provozu, údržby a rozvoje bezpečné, spolehlivé a účinné distribuční soustavy elektřiny ve své oblasti s náležitým ohledem na životní prostředí a energetickou účinnost.

[...]

5. Pokud plní tuto funkci, získává provozovatel distribuční soustavy energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy. [...]

6. Odpovídá-li provozovatel distribuční soustavy za vyrovnávání elektrizační distribuční soustavy, musí být pravidla, která přijímá za tímto účelem, objektivní, transparentní a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jeho soustavu, za energetickou nerovnováhu. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli distribuční soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví v souladu s čl. 37 odst. 6 nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

7. Při plánování rozvoje distribuční soustavy zvažuje provozovatel distribuční soustavy opatření v oblasti energetické účinnosti/řízení poptávky nebo distribuované výroby, která by mohla nahradit potřebu modernizace nebo nahrazování energetických kapacit.“

- 9 Článek 26 uvedené směrnice, nadepsaný „Oddělení vlastnictví provozovatelů distribuční soustavy“, stanoví:

„1. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, přinejmenším pokud jde o právní formu, organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Tento požadavek nepředstavuje povinnost oddělit vlastnění aktiv provozovatele distribuční soustavy od vertikálně integrovaného podniku.

2. Kromě požadavků odstavce 1, pokud je provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, musí být nezávislý, pokud jde o organizaci a rozhodování, na ostatních činnostech, které nesouvisí s distribucí. Aby se tohoto dosáhlo, použijí se tato minimální kritéria:

[...]

3. Je-li provozovatel distribuční soustavy součástí vertikálně integrovaného podniku, zajistí členské státy, aby činnosti provozovatele distribuční soustavy byly sledovány regulačními orgány či jinými příslušnými orgány, aby nemohl vertikální integraci využívat k narušování hospodářské soutěže. [...]

4. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat odstavce 1, 2 a 3 na integrované elektroenergetické podniky sloužící méně než 100 000 připojeným zákazníkům nebo obsluhující malé izolované soustavy.“

- 10 Článek 28 směrnice 2009/72, nadepsaný „Uzavřené distribuční soustavy“, stanoví:

„1. Členské státy mohou národním regulačním orgánům nebo jiným příslušným orgánům uložit, aby soustavu, která distribuuje elektřinu v rámci geograficky vymezené průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb a která nezajišťuje, aniž je dotčen odstavec 4, dodávky pro zákazníky v domácnostech, klasifikovaly jako uzavřenou distribuční soustavu, pokud:

- a) jsou provoz či výrobní proces uživatelů této soustavy ze zvláštních technických či bezpečnostních důvodů integrovány; nebo

b) tato soustava distribuuje elektřinu zejména vlastníkově či provozovateli této soustavy nebo podnikům s nimi spojenými.

2. Členské státy mohou národním regulačním orgánům uložit, aby provozovatele uzavřené distribuční soustavy osvobodily od:

a) povinnosti podle čl. 25 odst. 5 získávat energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy;

b) povinnosti podle čl. 32 odst. 1, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37.

3. Pokud je udělena výjimka podle odstavce 2, jsou uplatňované sazby nebo metodiky pro jejich výpočet hodnoceny a schvalovány v souladu s článkem 37 na žádost uživatele uzavřené distribuční soustavy.

4. Nahodilé používání malým počtem domácností se zaměstnáním nebo podobným spojením s majitelem distribuční soustavy, které se nacházejí v oblasti obsluhované uzavřenou distribuční soustavou, nevylučuje udělení výjimek podle odstavce 2.“

11 Článek 32 směrnice 2009/72, nazvaný „Přístup třetích osob“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí zavedení systému pro přístup třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám na základě zveřejněných sazeb použitelných na oprávněné zákazníky a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37 a aby tyto sazby a metodiky, jsou-li schváleny jen metodiky, byly před vstupem v platnost zveřejněny.

2. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy může odmítnout přístup, pokud postrádá nezbytnou kapacitu. Pro toto odmítnutí musí být řádně podloženy důvody, zejména s ohledem na článek 3, založené na objektivních, technicky a ekonomicky ospravedlnitelných kritériích. Regulační orgány, stanoví-li tak daný členský stát, nebo členské státy zajistí, aby byla tato kritéria důsledně uplatňována a aby uživatel, kterému byl odmítnut přístup, mohl využít postupu pro řešení sporů. Pokud je to žádoucí a pokud došlo k odmítnutí přístupu, regulační orgány dále zajistí, aby provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy poskytl náležité informace o opatřeních, která budou nezbytná k posílení soustavy. Osobě požadující takové informace může být účtován přiměřený poplatek odrážející náklady na jejich poskytnutí.“

12 Článek 37 této směrnice, nadepsaný „Povinnosti a pravomoci regulačního orgánu“, v odstavci 6 stanoví:

„Regulační orgány jsou příslušné pro stanovování nebo schvalování alespoň metodik používaných pro výpočet nebo stanovení podmínek s dostatečným předstihem předtím, než vstoupí v platnost, pro

[...]

b) poskytování vyrovnávacích služeb, které jsou realizovány co nejehospodárněji a poskytují vhodné podněty pro uživatele sítě, aby vyrovnali svůj vstup a odběr. Vyrovnávací služby musí být poskytovány spravedlivým a nediskriminačním způsobem a být založené na objektivních kritériích;

a

[...]“

Italské právo

- 13 Článek 30 odst. 27 legge n. 99 – Disposizioni per lo sviluppo e l'internazionalizzazione delle imprese, nonché in materia di energie (zákon č. 99 o rozvoji a internacionalizaci podniků a o energetice) ze dne 23. července 2009 (GURI č. 176 ze dne 31. července 2009, dále jen „zákon č. 99/2009“), stanoví:

„S cílem zajistit a zlepšit kvalitu elektroenergetických služeb pro koncové zákazníky připojené prostřednictvím soukromých sítí s možnou vlastní výrobou k vnitrostátní přenosové soustavě Ministero dello sviluppo economico [ministerstvo pro hospodářský rozvoj] stanoví ve lhůtě 120 dnů ode dne vstupu tohoto zákona v platnost nová kritéria pro vymezení vztahů mezi provozovatelem sítě, distribučními společnostmi v koncesi, vlastníkem soukromé sítě a koncovým zákazníkem připojeným k této síti. [AEEGSI] má za úkol zavést výše uvedená kritéria s cílem vyvážit a chránit nabytá práva a s ohledem na nezbytné racionální využívání stávajících zdrojů.“

- 14 Článek 33 zákona č. 99/2009 stanoví:

„[...] interní uživatelská síť [...] je definována jako elektrická síť, jejíž uspořádání splňuje všechny následující podmínky:

- a) jde o síť existující ke dni vstupu tohoto zákona v platnost, nebo síť, u níž byly k tomuto datu zahájeny práce na její výstavbě, nebo byla získána všechna povolení stanovená platnými předpisy;
 - b) propojuje průmyslové spotřební jednotky a jednotky na výrobu elektřiny, které jsou funkčně zásadní pro proces průmyslové výroby, nachází-li se v oblastech na území ne více než tří přilehlých obcí, nebo ne více než tří přilehlých oblastí, jestliže jsou výrobní jednotky napájeny z obnovitelných zdrojů;
 - c) jde o síť nepodléhající povinnosti zpřístupnit ji třetím osobám, aniž je dotčeno právo každého subjektu zařazeného do této sítě připojit se alternativně k síti s povinností zpřístupnit ji třetím osobám;
 - d) je připojena prostřednictvím jednoho nebo více míst připojení k síti s povinností zpřístupnit ji třetím osobám s nominálním napětím alespoň 120kV;
 - e) má zodpovědnou osobu, která jedná jako jediný provozovatel této sítě. Tato osoba může být odlišná od vlastníků spotřebních a výrobních jednotek, ale nemůže být vlastníkem koncesí na přenos a dispečink nebo distribuci elektřiny.“
- 15 Le decreto ministeriale – Attuazione dell'articolo 30, comma 27, della legge 23 luglio 2009, n. 99, in materia di rapporti intercorrenti fra i gestori delle reti elettriche, le società di distribuzione in concessione, i proprietari di reti private ed i clienti finali collegati a tali reti (ministerská vyhláška, kterou se provádí čl. 30 odst. 27 zákona č. 99 ze dne 23. července 2009, pokud jde o vztahy mezi provozovateli sítě, distribučními společnostmi v koncesi, vlastníky soukromých sítí a koncovými zákazníky připojenými k těmto sítím), ze dne 10. prosince 2010 (GURI č. 305, ze dne 31. prosince 2010), vyžaduje, aby provozovatelé soukromých sítí umožnili koncovým uživatelům připojeným k takovým sítím požadovat a získat fyzické a virtuální připojení k veřejné síti a umožnili jejich využívání i provozovatelům veřejných sítí s cílem zajistit koncovým uživatelům právo na připojení k veřejné síti.
- 16 Článek 38 odst. 5 decreto legislativo n. 93 – Attuazione delle direttive 2009/72/CE, 2009/73/CE e 2008/92/CE relative a norme comuni per il mercato interno dell'energia elettrica, del gas naturale e ad una procedura comunitaria sulla trasparenza dei prezzi al consumatore finale industriale di gas e di energia elettrica, nonché abrogazione delle direttive 2003/54/CE e 2003/55/CE (legislativní nařízení č. 93, kterým se provádí směrnice 2009/72/ES, 2009/73/ES a 2008/92/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a zemním plynem, o postupu v rámci Společenství pro zvýšení

transparentnosti cen plynu a elektřiny účtovaných konečným průmyslovým velkoodběratelům a o zrušení směrnic 2003/54/ES a 2003/55/ES), ze dne 1. června 2011 (GURI č. 148 ze dne 28. června 2011, dále jen „legislativní nařízení č. 93/2011“), stanoví konkrétně toto:

„Aniž jsou dotčena ustanovení týkající se účinných uživatelských sítí ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. t) legislativního nařízení č. 115/2008, interní uživatelské sítě ve smyslu článku 33 zákona č. [99/2009] a další soukromé elektrické sítě ve smyslu čl. 30 odst. 27 zákona č. [99/2009] jsou uzavřenými distribučními soustavami [...]“

- 17 Podle deliberazione n. 539/2015/R/eel – Regolazione dei servizi di connessione, misura, trasmissione, distribuzione, dispacciamento e vendita nel caso di sistemi di distribuzione chiusi (rozhodnutí č. 539/2015/R/eel upravující služby týkající se připojení, měření, přenosu, distribuce, dispečinku a prodeje v uzavřených distribučních soustavách) ze dne 12. listopadu 2015 (dále jen „rozhodnutí č. 539/2015“), AEEGSI v souladu s čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 zařadil interní uživatelské sítě a ostatní soukromé elektrické sítě do kategorie „uzavřené distribuční soustavy“ ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72.
- 18 Článek 8 přílohy A tohoto rozhodnutí stanoví, že „uzavřenou distribuční soustavou je síť, na kterou se vztahuje povinnost připojit pouze uživatele, kteří podle článku 6 tohoto rozhodnutí patří mezi uživatele, které lze připojit k této uzavřené distribuční soustavě“.
- 19 Podle článku 22 odst. 1 uvedené přílohy se „pravidla o dispečinku použijí u elektřiny dodávané do a odebírané z uzavřených distribučních soustav každým uživatelem prostřednictvím připojení jeho zařízení k této soustavě“.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 20 Žalobkyně v původním řízení jsou vlastníky nebo provozovateli soukromých sítí pro distribuci elektřiny, které byly v souladu s čl. 38 odst. 5 legislativního nařízení č. 93/2011 zařazeny do kategorie „uzavřené distribuční soustavy“, a proto pro ně na základě rozhodnutí č. 539/2015 platí různé povinnosti ukládané ze strany AEEGSI.
- 21 Tyto žalobkyně podaly k Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (regionální správní soud pro Lombardii, Itálie) žalobu na zrušení rozhodnutí č. 539/2015 z důvodu, že toto rozhodnutí je v rozporu s ustanoveními směrnice 2009/72, jelikož pro uzavřené distribuční soustavy stanoví stejná pravidla jako pro veřejné distribuční soustavy a nezavádí režim, který by zohledňoval specifika těchto uzavřených soustav.
- 22 Výtky uvedené žalobkyněmi na podporu této žaloby se týkají povinnosti připojovat třetí osoby, povinnosti oddělit účetnictví a funkce, kterou mají provozovatele uzavřených distribučních soustav, účtování poplatků za dispečink za každého uživatele připojeného k uzavřené distribuční soustavě namísto toho, aby byla celá tato soustava považována za jediného uživatele a příjemce této služby, jako tomu bylo v minulosti, a účtování poplatků ke krytí režijních nákladů elektroenergetické soustavy při spotřebě elektřiny každým spotřebitelem připojeným k uzavřené distribuční soustavě, i když se jedná o elektřinu vyrobenou uvnitř této soustavy
- 23 Za těchto podmínek se Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (regionální správní soud pro Lombardii, Itálie) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky, které jsou formulovány shodně pro věci C-262/17, C-263/17 a C-273/17:

„1) Musí být směrnice [2009/72] a konkrétně čl. 2 odst. 5 a 6 a článek 28 vykládány v tom smyslu, že soustava vytvořená a provozovaná soukromou osobou, ke které je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek a která je připojena k veřejné síti, nutně představuje elektroenergetickou síť,

a tudíž ‚distribuční soustavu‘ ve smyslu této směrnice, aniž lze z této kvalifikace vyloučit soukromé soustavy s těmito vlastnostmi vytvořené před vstupem směrnice v platnost a původně vzniklé za účelem vlastní výroby?

- 2) V případě kladné odpovědi na předchozí otázku, je jedinou možností, kterou nabízí směrnice [2009/72] pro zohlednění zvláštních charakteristik soukromé elektroenergetické sítě, zařadit tuto síť do kategorie uzavřených distribučních soustav ve smyslu článku 28 této směrnice, nebo je vnitrostátnímu zákonodárci dovoleno stanovit jinou kategorii distribučních soustav podléhajících zjednodušené právní úpravě, která se liší od úpravy stanovené pro uzavřené distribuční soustavy?
 - 3) Bez ohledu na předchozí otázky, musí být směrnice vykládána v tom smyslu, že se na uzavřené distribuční soustavy ve smyslu článku 28 v každém případě vztahuje povinnost zpřístupnit je třetím osobám?
 - 4) Bez ohledu na předchozí otázky, umožňuje kvalifikace soukromé elektroenergetické sítě jako uzavřené distribuční soustavy ve smyslu článku 28 směrnice [2009/72] vnitrostátnímu zákonodárci, aby ve prospěch této soustavy stanovil pouze výjimky z obecného režimu pro distribuční soustavy, které jsou výslovně stanoveny v článku 28 a čl. 26 odst. 4 této směrnice, nebo je s ohledem na bod 29 a 30 odůvodnění směrnice dovoleno či uloženo členskému státu stanovit další výjimky z aplikace obecného režimu pro distribuční soustavy tak, aby bylo zajištěno dosažení cílů uvedených ve výše zmíněných bodech odůvodnění?
 - 5) V případě, že Soudní dvůr učiní závěr, že členský stát může nebo musí přijmout právní úpravu, která zohledňuje zvláštnosti uzavřených distribučních soustav, brání ustanovení směrnice [2009/72], a konkrétně body 29 a 30 odůvodnění, čl. 15 odst. 7, čl. 37 odst. 6 písm. b) a čl. 26 odst. 4 takovým vnitrostátním právním předpisům, jako jsou právní předpisy dotčené v tomto řízení, které na uzavřené distribuční soustavy vztahují úpravu týkající se dispečinku a účetního a funkčního oddělení, která je velmi obdobná právní úpravě pro veřejné sítě a která, pokud jde o všeobecné náklady elektrické soustavy, stanoví, že musí být placeny v poměrné výši i za energii spotřebovanou uvnitř uzavřené distribuční soustavy?“
- 24 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 12. června 2017 byly věci C-262/17, C-263/17 a C-273/17 spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.
- 25 V odpověď na žádost Soudního dvora o vysvětlení jej předkládající soud dne 12. dubna 2018 vyrozuměl o tom, že pátá předběžná otázka, která se týká pravidel o oddělení a všeobecných nákladů elektrické soustavy, již není relevantní.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 26 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 2 bod 5 a čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 vykládány v tom smyslu, že takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené v původním řízení, které byly zřízeny pro účely vlastní spotřeby před vstupem této směrnice v platnost, které provozuje soukromý subjekt a je k nim připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek, jež jsou pak připojeny k veřejné soustavě, jsou distribučními soustavami spadajícími do působnosti uvedené směrnice.
- 27 Je třeba připomenout, že směrnice 2009/72 má za cíl, jak vyplývá z jejího článku 1, stanovit společná pravidla pro distribuci elektřiny s cílem zlepšit a integrovat konkurenceschopné trhy s elektřinou v Unii.

- 28 Ačkoli pojem „distribuční soustava“ není jako takový ve směrnici 2009/72 definován, čl. 2 bod 5 této směrnice definuje pojem „distribuce“ jako přenos elektřiny distribuční soustavou vysokého, středního a nízkého napětí s cílem jejích dodávek zákazníkům, avšak s vyloučením „dodávek“ samotných, přičemž posledně uvedený pojem musí být podle článku 2 bodu 19 uvedené směrnice chápán tak, že jde o prodej elektřiny zákazníkům (obdobně viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 45).
- 29 Z těchto definic vyplývá, že distribuční soustava je soustava, která slouží k vedení elektřiny vysokého, středního a nízkého napětí (obdobně viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 46).
- 30 To znamená, že relevantním kritériem určujícím, zda je soustava distribuční soustavou ve smyslu směrnice 2009/72, je pouze napětí vedené elektřiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 48).
- 31 Naopak datum, kdy tato soustava byla zřízena, ani to, že je určena pro vlastní spotřebu, je spravována soukromým subjektem a je k ní připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek, není v tomto ohledu relevantním kritériem.
- 32 Právě naopak, pokud jde o posledně uvedenou okolnost, je třeba uvést, že podle čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 mohou členské státy příslušným vnitrostátním orgánům uložit, aby jako uzavřenou distribuční soustavu klasifikovaly soustavu, která distribuuje elektřinu v rámci geograficky vymezené průmyslové či obchodní zóny nebo zóny sdílených služeb a která nezajišťuje dodávky pro zákazníky v domácnostech, pokud je provoz či výrobní proces uživatelů této soustavy ze zvláštních technických či bezpečnostních důvodů integrován nebo tato soustava distribuuje elektřinu zejména vlastníkově či provozovateli této soustavy nebo podnikům s nimi spojenými.
- 33 Podle čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72 mohou členské státy stanovit, že příslušné vnitrostátní orgány zproští provozovatele takové uzavřené soustavy od povinnosti podle čl. 25 odst. 5 této směrnice získávat energii, kterou používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, transparentními, nediskriminačními a tržními postupy a dále od povinnosti podle čl. 32 odst. 1 uvedené směrnice zajistit, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37 téže směrnice. V takovém případě mohou uživatelé soustavy podle čl. 28 odst. 3 směrnice 2009/72 požádat příslušný vnitrostátní orgán, aby ověřil a schválil tyto sazby a metodiky pro jejich výpočet.
- 34 Z těchto ustanovení vyplývá, že takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené v původním řízení, zřízené pro účely vlastní spotřeby a provozované soukromým subjektem, k nimž je připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek, jsou distribučními soustavami spadajícími do působnosti této směrnice, jelikož je příslušné vnitrostátní orgány mohou kvalifikovat jako uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 uvedené směrnice, přičemž podle čl. 28 odst. 2 téže směrnice je členské státy mohou, avšak nemusí zprostit obou povinností uvedených v posledně jmenovaném ustanovení.
- 35 Pokud jde dále o omezenou velikost soustavy, je třeba uvést, že směrnice 2009/72 takové kritérium zmiňuje v článku 2 bodech 26 a 27 pouze pro účely definice „malé izolované soustavy“ či „izolované mikrosoustavy“ a unijní normotvůrce neměl v úmyslu vyloučit některé distribuční soustavy z působnosti této směrnice pouze na základě jejich velikosti či spotřeby elektřiny (obdobně viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 49).
- 36 Výše uvedené závěry ostatně dokládá cíl směrnice 2009/72, kterým je dotvoření vnitřního trhu s elektřinou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 44).

- 37 Takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené ve věci původním řízením, které nesporně slouží k vedení elektřiny vysokého, středního či nízkého napětí prodávané konečným zákazníkům, proto jsou distribučními soustavami spadajícími do působnosti směrnice 2009/72.
- 38 Na první otázku je proto třeba odpovědět tak, že čl. 2 bod 5 a čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené v původním řízení, které byly zřízeny pro účely vlastní spotřeby před vstupem této směrnice v platnost, které provozuje soukromý subjekt a je k nim připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek, jež jsou pak připojeny k veřejné soustavě, jsou distribučními soustavami spadajícími do působnosti uvedené směrnice.

K druhé a čtvrté otázce

- 39 Podstatou druhé a čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 28 směrnice 2009/72 vykládán v tom smyslu, že členské státy mohou takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené ve věci v původním řízení, zprostit povinností stanovených v odstavci 2 tohoto ustanovení pro uzavřené distribučních soustav ve smyslu této směrnice, jakož i povinností podle čl. 26 odst. 4 této směrnice, nebo zda rovněž mohou zařadit tyto soustavy do samostatné kategorie distribučních soustav, aby pro ně mohly platit výjimky, které uvedená směrnice nestanoví.
- 40 Jak vyplývá již z bodů 32 až 34 tohoto rozsudku, členský stát, který stanoví, že příslušné vnitrostátní orgány mohou jako uzavřené distribuční soustavy kvalifikovat soustavy, které splňují podmínky stanovené v čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72, může v souladu s čl. 28 odst. 2 této směrnice rovněž stanovit, že tyto orgány osvobodí provozovatele těchto soustav od povinností uvedených v čl. 25 odst. 5 a čl. 32 odst. 1 uvedené směrnice.
- 41 Ze samotného znění čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72 tedy jasně vyplývá, že soustavy, které příslušné vnitrostátní orgány kvalifikovaly jako uzavřené distribuční soustavy, mohou být na základě tohoto ustanovení osvobozeny pouze od povinností, které toto ustanovení zmiňuje, a to z důvodu, aby provozovatelé těchto soustav nemuseli nést zbytečnou administrativní zátěž vzhledem ke zvláštnímu vztahu mezi provozovatelem distribuční soustavy a jejími uživateli, jak vyplývá z bodu 30 odůvodnění této směrnice.
- 42 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá a je ostatně nesporné, že příslušný vnitrostátní orgán kvalifikoval soustavy dotčené ve věci v původním řízení jako uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 směrnice 2009/72.
- 43 Pokud by Itálie využila možnosti stanovené v čl. 28 odst. 2 této směrnice, pro tyto soustavy by mohly platit pouze dvě výjimky, které toto ustanovení stanoví.
- 44 Jak však v podstatě uvedl generální advokát v bodech 52 až 58 svého stanoviska, nic nebrání tomu, aby se na uzavřenou distribuční soustavu vztahovaly z jiných titulů i další výjimky stanovené ve směrnici 2009/72.
- 45 V tomto ohledu je třeba konkrétně uvést, že čl. 26 odst. 4 směrnice 2009/72 umožňuje členským státům, aby osvobodily integrované elektroenergetické podniky sloužící méně než 100 000 připojeným spotřebitelům od požadavku na oddělení ve smyslu čl. 26 odst. 1 až 3 této směrnice, a to proto, aby se v souladu s bodem 29 odůvodnění uvedené směrnice předešlo nepřiměřenému finančnímu nebo správnímu zatížení malých provozovatelů distribučních soustav.
- 46 Ze zjištění učiněných předkládajícím soudem přitom vyplývá, že soustavy dotčené ve věci v původním řízení mohou být takto osvobozeny, jelikož v zásadě nemohou zajišťovat dodávky pro zákazníky v domácnostech a připojují omezený počet výrobních a spotřebních jednotek v rámci geograficky vymezené zóny.

- 47 Z odpovědi předkládajícího soudu na žádost o vysvětlení zaslanou Soudním dvorem vyplývá, že vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení tyto soustavy osvobozuje v souladu s čl. 26 odst. 4 směrnice 2009/72 od požadavků na oddělení ve smyslu čl. 26 odst. 1 až 3 uvedené směrnice.
- 48 V každém případě je třeba zdůraznit, že členské státy nemohou takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené v původním řízení, které spadají do působnosti směrnice 2009/72, zařadit do jiné kategorie distribučních soustav, než které výslovně stanoví tato směrnice, aby pro ně mohly platit výjimky, které tato směrnice nestanoví.
- 49 Jak vyplývá z bodů 29 a 30 odůvodnění směrnice 2009/72, zvláštní povaha některých typů distribučních soustav, k nimž patří uzavřené distribuční soustavy, může být důvodem pro to, aby je členské státy osvobodily od některých povinností stanovených touto směrnicí za účelem odstranění nepřiměřené administrativní zátěže.
- 50 Je však třeba konstatovat, že tyto skutečnosti je zohledněny právě v čl. 26 odst. 4 a čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72, které výslovně stanoví výjimky, které se na tyto soustavy mohou vztahovat.
- 51 Na druhou a čtvrtou otázku je proto třeba odpovědět tak, že článek 28 směrnice 2009/72 musí být vykládán v tom smyslu, že takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené ve věci původním řízení, které členský stát klasifikoval jako uzavřené distribuční soustavy ve smyslu odstavce 1 tohoto článku, mohou být proto z tohoto titulu tímto členským státem osvobozeny pouze od povinností uvedených v odstavci 2 uvedeného článku a zároveň se na ně mohou vztahovat jiné výjimky stanovené v této směrnicí, a to konkrétně výjimka podle čl. 26 odst. 4 této směrnice, pokud splňují podmínky uvedeného ustanovení, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Tento členský stát v každém případě nemůže uvedené soustavy zařadit do samostatné kategorie distribučních soustav, aby pro ně mohly platit výjimky nestanovené v uvedené směrnicí.

K třetí otázce

- 52 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 32 odst. 1 směrnice 2009/72 vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že pro uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 této směrnice neplatí povinnost umožnit přístup třetím osobám a musí umožnit přístup pouze třetím osobám spadajícím do kategorie uživatelů připojitelných k těmto soustavám, kteří mají právo na přístup k veřejné síti.
- 53 Je třeba připomenout, že podle čl. 32 odst. 1 první a druhé věty směrnice 2009/72 mají členské státy povinnost zavést systém pro přístup třetích osob k přenosové a distribuční soustavě na základě zveřejněných sazeb použitelných na oprávněné zákazníky a používaných objektivně a bez diskriminace mezi uživateli soustavy. Podle čl. 32 odst. 1 třetí věty této směrnice členské státy zajistí, aby tyto sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny v souladu s článkem 37 této směrnice a aby tyto sazby a metodiky, jsou-li schváleny jen metodiky, byly před vstupem v platnost zveřejněny.
- 54 Jak již Soudní dvůr mnohokrát zdůraznil, volný přístup třetích osob k těmto soustavám zavedený čl. 32 odst. 1 první a druhou větou směrnice 2009/72 představuje jedno ze základních opatření, které musí členské státy zavést, aby mohl být dotvořen vnitřní trh s elektřinou (obdobně viz rozsudky ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 44; ze dne 9. října 2008, Sabatauskas a další, C-239/07, EU:C:2008:551, body 31, 33 a 46, jakož i ze dne 29. září 2016, Essent Belgium, C-492/14, EU:C:2016:732, bod 76).
- 55 Jak totiž vyplývá z bodu 3 odůvodnění směrnice 2009/72, jejím cílem vytvořit zcela otevřený trh, který umožňuje spotřebitelům vybírat si dodavatele a všem dodavatelům svobodně zásobovat své zákazníky.

- 56 Ačkoli čl. 32 odst. 1 směrnice 2009/72 v tomto ohledu nechává na členských státech, aby přijaly opatření nezbytná pro zavedení systému přístupu třetích osob k přenosovým a distribučním soustavám, a i když si tudíž členské státy mohou v souladu s článkem 288 SFEU zvolit formu a prostředky, které použijí, aby dosáhly tohoto zavedení, nic to nemění na tom, že vezme-li se v úvahu důležitost zásady volného přístupu k přenosovým a distribučním soustavám, tento prostor pro uvážení jim nedovoluje, aby uvedenou zásadu použily mimo případy, ve kterých směrnice stanoví výjimky nebo odchylky (obdobně viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 55)
- 57 Z článku 3 odst. 14 směrnice 2009/72 tak plyne, že členské státy nemusí uplatnit ustanovení č. 32 odst. 1 této směrnice, které stanoví nediskriminační přístup třetích osob k přenosové a distribuční soustavě, jestliže by jeho použití právně nebo fakticky bránilo plnění povinností veřejné služby uložených elektroenergetickým podnikům, pokud členské státy ověří, že splnění těchto povinností nemůže být zajištěno jinými prostředky, které nezasahují do práva na přístup k soustavám jakožto jednoho z práv zakotvených ve směrnici 2009/72 (obdobně viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 60, a ze dne 29. září 2016, Essent Belgium, C-492/14, EU:C:2016:732, bod 91).
- 58 Jak naopak vyplývá z odpovědi na první a druhou a čtvrtou otázku, a konkrétně z bodů 33, 34, 40 a 41 tohoto rozsudku, ze samotného znění čl. 28 odst. 2 směrnice 2009/72 vyplývá, že na základě tohoto ustanovení mohou být uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 této směrnice osvobozeny pouze od dvou specifických povinností, a sice od povinnosti získávat energii, kterou provozovatel používá ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě transparentními, nediskriminačními a tržními postupy, a dále od povinnosti zajistit, aby sazby nebo metodiky pro jejich výpočet byly před vstupem v platnost schváleny, přičemž v takovém případě mohou uživatelé soustavy podle čl. 28 odst. 3 uvedené směrnice požádat příslušný vnitrostátní orgán, aby tyto sazby a metodiky pro jejich výpočet ověřil a schválil.
- 59 Z toho vyplývá, že uzavřenou distribuční soustavu sice lze osvobodit od povinnosti získat souhlas se sazbami a metodikou pro jejich výpočet podle čl. 32 odst. 1 třetí věty směrnice 2009/72, avšak osvobození neplatí možné u povinnosti umožnit přístup třetím osobám podle čl. 32 odst. 1 první a druhé věty této směrnice.
- 60 V tomto ohledu je třeba dále zdůraznit, že čl. 32 odst. 2 směrnice 2009/72 stanoví, že provozovatel distribuční soustavy může odepřít přístup ke své soustavě, pokud postrádá nezbytnou kapacitu, pokud toto odmítnutí odůvodní, přičemž možnost odepřít přístup k soustavě se posuzuje případ od případu a neopravňuje členské státy k tomu, aby tyto výjimky stanovily obecně, aniž u každého provozovatele konkrétně posoudí, že není z technického hlediska s to splnit žádost třetí osoby o přístup k soustavě (obdobně viz rozsudek ze dne 22. května 2008, citiworks, C-439/06, EU:C:2008:298, bod 57).
- 61 Na třetí otázku je proto třeba odpovědět tak, že čl. 32 odst. 1 směrnice 2009/72 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že pro uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 této směrnice neplatí povinnost umožnit přístup třetím osobám, nýbrž musí pouze umožnit přístup třetím osobám spadajícím do kategorie uživatelů připojitelných k těmto soustavám, kteří mají právo na přístup k veřejné síti.

K páté otázce

- 62 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice 2009/72 vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že se poplatky za dispečink pro uživatele uzavřené distribuční soustavy vypočítají na základě toho, kolik elektrické energie jednotliví uživatelé v rámci této soustavy využili připojením jejich zařízení k uvedené soustavě.

- 63 Jak vyplývá z ustanovení článků 15 a 25 směrnice 2009/72, provozovatel elektroenergetické soustavy má možnost zajišťovat dispečink výrobních zařízení v dané oblasti ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, jakož i k vyrovnávání elektrizační soustavy a zajištění řádného fungování vnitřního trhu s elektřinou.
- 64 Podle článku 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice 2009/72 musí být pravidla přijatá provozovateli přenosové soustavy pro vyrovnávání elektrizační soustavy, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům objektivní, transparentní a nediskriminační a musí zohledňovat, jak vyplývá i z bodu 35 odůvodnění této směrnice, náklady podle metodiky, která zajišťuje, že vyrovnávací služby jsou poskytovány co nejhospodárněji a poskytují uživatelům vhodné podněty k vyrovnání jejich vstupu a odběru. Článek 25 odst. 6 uvedené směrnice ukládá, v podstatě obdobnou povinnost provozovateli distribuční soustavy.
- 65 V projednávané věci vyplývá z informací, které má Soudní dvůr k dispozici, že vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení byla změněna v tom smyslu, že poplatky za dispečink, které mají provozovateli veřejné sítě, tj. společnosti Terna SpA, platit uživatelé uzavřené distribuční soustavy, se nyní vypočtou nikoli na základě množství elektrické energie, kterou si uzavřená distribuční soustava jako celek vyměnila s veřejnou sítí prostřednictvím bodu připojení této uzavřené soustavy k veřejné síti, nýbrž na základě toho, kolik elektrické energie jednotliví uživatelé v rámci této soustavy využili připojením jejich zařízení k uvedené soustavě, což znamená, že pro ně platí stejná pravidla jako pro uživatele veřejné sítě. Z toho vyplývá, že poplatky za dispečink se platí i za elektřinu vyrobenou v rámci uzavřené distribuční soustavy.
- 66 Podle ustálené judikatury platí, že zásada rovného zacházení jakožto obecná zásada unijního práva vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Arcelor Atlantique a Lorraine a další, C-127/07, Sb. rozh., EU:C:2008:728, bod 23 a citovaná judikatura).
- 67 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že uživatelé takových soustav, jako jsou soustavy dotčené ve věci v původním řízení, které podle vnitrostátního práva spadají kategorie „uzavřené distribuční soustavy“, jsou připojeni k veřejné síti, a mohou proto využívat stejně jako jakýkoli jiný uživatel takové sítě služby dispečinku. Žalobkyně v původním řízení tedy nemohou platně tvrdit, že uživatelé těchto uzavřených distribučních soustav poskytovatele dispečinku nic nestojí, ani že vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení je nutí nést náklady na služby, které nevyužívají.
- 68 Je však nesporné, že na rozdíl od ostatních uživatelů veřejné sítě uživatelé uzavřené distribuční soustavy, kteří v souladu s čl. 28 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/72 spotřebovávají převážně elektřinu vyrobenou uvnitř této soustavy, využívají veřejnou síť pouze okrajově, pokud produkce v rámci uzavřené distribuční soustavy nepostačuje k uspokojení potřeb uživatelů, zejména v případě náhlého neočekávaného zvýšení poptávky uvnitř sítě nebo odpojení k ní připojených výrobních jednotek v důsledku prováděné údržby nebo selhání. Kromě takové výjimečné situace provozovatel uzavřené distribuční soustavy v podstatě sám zajišťuje rovnováhu mezi výrobou a spotřebou v rámci této soustavy, stejně jako to činí společnost Terna ve veřejné síti.
- 69 Za těchto podmínek uživatelé uzavřené distribuční soustavy zřejmě nejsou ve stejné situaci jako ostatní uživatelé veřejné sítě. Poskytovatel dispečinku ve veřejné síti dále podle všeho nese pouze omezené náklady na tyto uživatele uzavřené distribuční soustavy, jelikož ti využívají dispečink pouze okrajově. Předkládajícímu soudu nicméně přísluší ověřit, zda tomu tak skutečně je.
- 70 Pokud by tomu tak prokazatelně bylo, jak generální advokát uvedl v bodě 105 svého stanoviska, taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená v původním řízení, která stanoví, že poplatky za dispečink pro uživatele uzavřené distribuční soustavy se vypočtou na základě stejné metodiky, jaká se používá pro výpočet poplatků účtovaných ostatním uživatelům veřejné sítě, by mohla být bez existence objektivního odůvodnění kvalifikována jako diskriminační.

- 71 Konkrétně patrně nelze vyloučit, že taková metodika nemá dostatečnou souvislost s náklady na dispečink v souladu s požadavky, které vyplývají z čl. 15 odst. 7 a čl. 25 odst. 6 směrnice 2009/72.
- 72 Vzhledem k tomu, že výše poplatku za dispečink pro uživatele uzavřené distribuční soustavy nezávisí na objemu elektřiny vyměněné s veřejnou sítí, uvedená metodika podle všeho tyto uživatele nepodněcuje, jak stanoví čl. 37 odst. 6 písm. b) této směrnice, k vyrovnávání vstupu a odběru s cílem co nejvíce omezit používání této služby.
- 73 Členský stát zřejmě může legitimně uložit uživatelům uzavřené distribuční soustavy, kteří mají přístup k veřejné síti, povinnost platit poplatky za dispečink, jejichž výše nebude určena pouze na základě množství elektřiny skutečně vyměněné s veřejnou sítí, ukáže-li se, že tato částka odpovídá specifickým nákladům poskytovatele této služby na to, že uživatelé uzavřené distribuční soustavy vůbec mohou získávat elektřinu z veřejné sítě za pomoci uvedené služby. Nicméně žádný z účastníků tohoto řízení takové specifické náklady nezmínil.
- 74 V písemném vyjádření a při jednání italská vláda také uvedla, že uživatelé uzavřené distribuční soustavy mají možnost se seskupit za účelem vytvoření jedné dispečinkové jednotky, přičemž v takovém případě se poplatky za dispečink vypočtou pouze na základě množství elektrické energie vyměněné s veřejnou sítí.
- 75 Je však třeba poznamenat, že žalobkyně v původním řízení tvrdí, že takové seskupení nemělo vliv na výpočet tohoto poplatku. Tvzení italské vlády dále nedokládá žádná jiná informace ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici.
- 76 Za těchto podmínek je na předkládajícím soudu, aby ověřil pravdivost těchto tvrzení, která se týkají čistě výkladu vnitrostátního práva.
- 77 V důsledku toho je třeba na pátou otázku odpovědět tak, že čl. 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že v případě neexistence objektivního odůvodnění brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že se poplatky za dispečink pro uživatele uzavřené distribuční soustavy vypočítají na základě toho, kolik elektrické energie si jednotliví uživatelé s touto soustavou vyměnili přes bod připojení jejich zařízení k této soustavě, pokud se ukáže, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, že se uživatelé uzavřené distribuční soustavy nenacházejí ve stejné situaci jako ostatní uživatelé veřejné sítě a poskytovatel dispečinku v rámci veřejné sítě nese pouze omezené náklady na tyto uživatele uzavřené distribuční soustavy.

K nákladům řízení

- 78 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 2 bod 5 a čl. 28 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES musí být vykládány v tom smyslu, že takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené v původním řízení, které byly zřízeny pro účely vlastní spotřeby před vstupem této směrnice v platnost, které provozuje soukromý subjekt a je k nim připojen omezený počet výrobních a spotřebních jednotek, které jsou pak připojeny k veřejné soustavě, jsou distribučními soustavami spadajícími do působnosti uvedené směrnice.

- 2) Článek 28 směrnice 2009/72 musí být vykládán v tom smyslu, že takové soustavy, jako jsou soustavy dotčené ve věci původním řízením, které členský stát kvalifikoval jako uzavřené distribuční soustavy ve smyslu odstavce 1 tohoto článku, mohou být proto z tohoto titulu tímto členským státem osvobozeny pouze od povinností uvedených v odstavci 2 uvedeného článku a zároveň se na ně mohou vztahovat jiné výjimky stanovené v této směrnici, a to konkrétně výjimka podle čl. 26 odst. 4 této směrnice, pokud splňují podmínky uvedeného ustanovení, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Tento členský stát v každém případě nemůže uvedené soustavy zařadit do samostatné kategorie distribučních soustav, aby pro ně mohly platit výjimky nestanovené v uvedené směrnici.
- 3) Článek 32 odst. 1 směrnice 2009/72 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že pro uzavřené distribuční soustavy ve smyslu čl. 28 odst. 1 této směrnice neplatí povinnost umožnit přístup třetím osobám, nýbrž musí pouze umožnit přístup třetím osobám spadajícím do kategorie uživatelů připojitelných k těmto soustavám, kteří mají právo na přístup k veřejné síti.
- 4) Článek 15 odst. 7 a čl. 37 odst. 6 písm. b) směrnice 2009/72 musí být vykládány v tom smyslu, že v případě neexistence objektivního odůvodnění brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která stanoví, že se poplatky za dispečink pro uživatele uzavřené distribuční soustavy vypočítají na základě toho, kolik elektrické energie si jednotliví uživatelé s touto soustavou vyměnili přes bod připojení jejich zařízení k této soustavě, pokud se ukáže, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, že se uživatelé uzavřené distribuční soustavy nenacházejí ve stejné situaci jako ostatní uživatelé veřejné sítě a poskytovatel dispečinku v rámci veřejné sítě nese pouze omezené náklady na tyto uživatele uzavřené distribuční soustavy.

Podpisy.